

1) Λευκὸν δαντελωτὸν ὕφασμα περιθέον τὸ κάτω τμήμα τῆς κλίνης ἐνθ' ἄν. Συνών. γύροσ 3στ, κρεββατό-γυροσ, μόστρα. 2) Ἐπιρρηματικ., κυκλικῶς, διαστροφῆς, οὐχὶ κατ' εὐθεΐαν, πλαγίως ἐνθ' ἄν.: "Ἦτανε λασπωμένη ἡ αὐλή κ' ἤρταμε γυροβόρτι Κεφαλλ. Μοῦ τὴν ἔφερε τὴ γουβέδα γυροβόρτι (πλαγίως, δι' ὑπαινιγμῶν) αὐτόθ. "Ἄν εἶναι μακρὸν τὸ σεδόνι, τὸ φέρνεις γυροβόρτι καὶ κοδένει αὐτόθ. Πβ. γύροσ 1, γυροβόλις 4.

γυροβολῶ Γ. Ἐπαχτίτ., Προπύλ. 1(1900), 239 Ε. Λυκούδ., Ἡμερολ. Μεγάλ. Ἑλλάδ. (1923), 120 — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γυρουβουλάου Θεσσ. (Ἀργιθ.) Μακεδ. (Βροντ. Χαλκιδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) γυρ'βουλάου Στερελλ. (Ἰπάτ. Φθιώτ. Φωκ.) γυρουβουλάου Ἡπ. (Δωδών.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. γύροσ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. - βολῶ. Ἡ μετοχ. γυροβόλοῦμενος εἰς κώδικα τοῦ ΙΣΤ' αἰ. Βλ. Wassiliev, Anecd. Graeko-Byz. (1893), 56 «καὶ ἀνασπάσει ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄρει αὐτὴν εἰς ὕψος ὡς μῦλον γυροβολουμένον».

Α) Ἀμτβ., περιέρχομαι, περιφέρωμαι ἐνθ' ἄν.: Σὰ δὲν ἔχ' τί νὰ κάῃ, γυρουβουλάει 'ς τ'ς ροῦγες τ' χονριού Ἡπ. (Δωδών.) "Ἀρπαξε μιὰ κλάρα καὶ γυροβόλαε Ε. Λυκούδ., ἐνθ' ἄν. "Ἀρχισαν νὰ γυροβολᾶνε περιπατῶντας σιγὰ καὶ σιγομιλῶντας Γ. Ἐπαχτίτ., ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Πράσινα ροῦχα βάζει, ράσα φόριδι, τοὺ βύργον - βύργον πᾶει κὶ γυρουβουλάει Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Β) Μεταβ. 1) Γυρίζω τι κυκλικῶς Μακεδ. (Βροντ.): Τ' ἀρμένια τὰ παῖρ'ιν τὰ κουρτσούλια, τὰ γυρουβουλὰν κὶ ξιπατῶν'ι κάθι φύλλον κὶ λέν'αμ' ἀγαπάει, δι' μ' ἀγαπάει (ἀρμένι = ἡ ἄγρια μαργαρίτα). 2) Ἀπειλῶ τινα διὰ κυκλώσεως Θεσσ. (Ἀργιθ.) Στερελλ. (Ἰπάτ.): Φρ. Μὴ γυρουβουλάει ἀρρώστια Ἀργιθ. Συνών. φρ. μὲ περιτριγυρίζει, μὲ γυροφέρνει, μὲ φέρνει γύρα, μὲ φέρνει γυροβόλις.

γυρογιάλι τό, Κάσ. Κεφαλλ. Κρήτ. ("Ἅγιος Γεώργ. Βιάνν. Κίσ. Μαλάκ. Νεάπ. Ραμν. Χαν. κ.ά.) — Α. Μαβίλ., Ἔργα, 40 — Λεξ. Βλαστ. 313.

Ἐκ τῶν οὗσ. γύροσ καὶ γιᾶλις.

Ὁ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν χώρος, ἡ παραλία ἐνθ' ἄν.: "Ἀδεστε νὰ πᾶμε 'ς τὸ γυρογιάλι, νὰ πάρωμε καθαρὸ ἀέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα Κρήτ. (Μαλάκ.) 'Σ τὸ γυρογιάλι εἶναι ὁμορφα νὰ κάθεται καὶ νὰ βλέπης τὴ θάλασσα καὶ τὰ καράβια αὐτόθ. "Ἐχω 'να βοστάνι ἴδια 'ς τὸ γυρογιάλι (βοστάνι = περιβόλι μὲ καρπούζια καὶ πεπόνια, ἴδια = ἀκριβῶς) Κρήτ. ("Ἅγιος Γεώργ.) Εὐτὸς ἔει οἰκόπεδα 'ς τὴ Σουδα, 'ς τὸ γυρογιάλι (ἔει = ἔχει) Κρήτ. (Ραμν.) Στὴ Δουπητὴ καὶ 'ς τ' ἄλλα γυρογιάλια ἔφταναν τσι νύχτες τὰ παπώρια Κρήτ. (Χαν.) Τήνε ρίζανε 'ς τὸ γιᾶλο κὶ ὁ γιᾶλὸς τὴν ἡβγαλε 'ς ἓνα γυρογιάλι (ἐκ διηγ.) Κρήτ. || Ἄσμ.

Ὡσὰ δὲ Τίμο Στανρό, ποί'ναι 'ς τὸ γυρογιάλι, ἐτσά'ναι τὸ κορμάκι σου, ὅπου γι' αὐτὸ θὰ προβάλλῃ Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

Σάββατο τοῦ 'ρθε τὸ κακὸ κάτω 'ς τὸ γυρογιάλι καὶ τοτεσὰς τὸ λόγιασε πῶς λῶπως θ' ἀποθάνῃ (λῶπως = ἴσως) Κρήτ.

Στρέφ' ἀπ' αὐτοῦ, Ἐλ-λοῦ, τσ' ἄμε 'ς τὸ γυρογιάλι, πού'χει ἄλλο σιεροπόι, σιεροκάλικο τσαὶ μελανὸ σικώτι (Ἐλ-λοῦ = Γελλοῦ, ἄλλο = ἄλογον· ἐξ ἐπωδ.) Κάσ. Συν-

ών. ἀκρογιᾶλι, ἀκρογιᾶλις, ἀκροθαλάσσι, ἀκροθαλάσσις, ἀκροπελαγιά, ἀκροπέλαγος, γιᾶλις 1, γιᾶλις 1, γυρογιᾶλις, παραγιᾶλι, παράγιᾶλος, περιγιᾶλι, σύγιᾶλο.

γυρογιᾶλις ἡ, Κάσ. Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. γυρογιᾶλι.

Γυρογιᾶλι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ξημεροβραδυάζεται 'ς τὴ γυρογιᾶλι καὶ δὲ βοηθᾷ τῇ μάννας του δίπης (=καθόλου) Κρήτ. (Κίσ.) Ἀπῆτις ἤφταξε τὸ παβόρι σὲ μιὰ γυρογιᾶλι, ρωτᾷ τὸ κοπέλι, εἰδὰ'ναι ἡ στεργιά, ἀπὸν σιμώσανε, καὶ λέει δὸν πῶς ἐπαδά'ναι ἡ Κρήτη (ἐκ παραμυθ.) Κρήτ. || Ἄσμ.

"Ἀμε φώκιο 'ς τὰ 'οννά, | κ' ἡ φωδιὰ σὲ κυνηᾷ

κὶ ἂ σὲ φτάσῃ 'ς τὴ γυρογιᾶλι, | θὰ σοῦ ἄλῃ εὐτὺς φωδιὰ

(ἐξ ἐπωδ.) Κάσ.

γυρογυριά ἡ, Σ. Μυριβήλ., Ζωὴ ἐν τάφ. ,219 — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὗσ. γύροσ καὶ γυριά.

1) Τὰ πέριξ, ὁ χώρος ὁ περιβάλλων πανταχόθεν ἐν τι σημείον ἐνθ' ἄν.: Ν' ἀποτραυχητοῦνε ἀπ' τὴ γυρογυριά ὅσοι περαστικοὶ δὲν πῆραν ἀκόμα χαμπάρι Σ. Μυριβήλ., ἐνθ' ἄν. 2) Ἐπιρρηματικ., πέριξ, κύκλῳ Λεξ. Δημητρ.: Γυρογυριά 'ς τὸ χτήμα φύτεψε κυπαρίσσια.

γυρογύρισμα τό, Κ.Μαρίν., Ν. Ἑστ. 15 (1934), 159.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. γυρογυρίζω.

Τὸ περιφέρεσθαι, τὸ μεταβαίνειν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν: Τὶς περισσότερες φορὲς οὔτε 'ς αὐτὸ τὸ γυρογύρισμα τὸ διαλυοῦνε τὸ χορὸ τους, παρὰ ξεκινᾶνε χορεύοντας καὶ τραγουδώντας ἔτσι καθὼς εἶναι πιασμένοι χέρι μὲ χέρι. Συνών. βλ. εἰς λ. γυροβόλις 1.

γυροέρχομαι ἐνιαχ. γυρόρχομαι Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κερπιν. Κλειτορ.) γυρόρχομαι Πελοπν. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Καλάβρυτ. Κοντογόν. Κορινθ. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Ποταμ. Σουδεν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύροσ καὶ τοῦ ρ. ἔρχομαι.

1) Περιέρχομαι, περιφέρωμαι ἐνθ' ἄν.: Ἐγυρόρθε λίγο κ' ἔπειτα ἐχάθη Πελοπν. (Σουδεν.) Μιὰ κατσιμπούλα γυρόρχεται 'ς τὴ λάμπα (κατσιμπούλα = πεταλούδα) Πελοπν. (Κερπιν.) Βάλανε τὸ σκατζόχερα 'ς τὸ τεψὶ κ' ἐκεῖνος γυρόρχότανε σὰ νὰ χόρευε (σκατζόχερα = ἀκανθόχοιρο) Πελοπν. (Γαργαλ.) || Φρ. Γυρόρχεται σὰν τὴν ἀλουπού 'ς τὸ κοτέτσι (ἐπὶ τοῦ ἐπιδιώκοντός τι μετ' ἐπιμονῆς καὶ ὑπόυλως) αὐτόθ. Αὐτὸς γυρόρχεται 'ς τὴ μάντρα (ἐνν. τοῦ νεκροταφείου, ἐπὶ γεγηρακότος) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Γυρόρχεται 'ς τὸ χορὸ νὰ τσακωθῇ (ἐπιδιώκει τὴν φιλονικίαν) Πελοπν. (Σουδεν.) Συνών. γυροτριγυρίζω, γυροφέρνω, τριγυρίζω. 2) Ἀπασχολοῦμαι εἰς τι Πελοπν. (Κλειτορ.): Θὰ σηκωθῇ ἡ νοικοκυρά, θὰ γυρόρθῃ. Οἱ ἄντρες γυρόρχονται λιγούλι, κάνουνε καμμιὰ δουλειά. 3) Χρονοτριβῶ Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλειτορ.): Ὑστερα γυρόρχσανε λιγούλι (ἐχρονοτρίβουν ἐπ' ὀλίγον) Κλειτορ. Σ' κώθηκες ἀπὸ τὸ πρῶι νὰ πᾶς 'ς τὴ δουλειά σου κὶ ἀκόμα γυρόρχεσαι Καλάβρυτ. 4) Προτίθεμαι, ἔχω κατὰ νοῦν, σκοπεύω Πελοπν. (Κορινθ.): Γυρόρχομαι νὰν τὰ παρατήσω οὔλα τσαὶ νὰ

